Από την «Οργάνωση Ένοπλου Αγώνα», πράκτορας της CIA; : Η μυστηριώδης ζωή και εξαφάνιση του Bruno Breguet

Τον Νοέμβριο του 1995, ο Bruno Breguet εξαφανίστηκε στα ανοικτά των ελληνικών ακτών λίγο έξω από την Ηγουμενίτσα. Ο Ελβετός υπήκοος ήταν μέλος της ομάδας του Ίλιτς Ραμίρεζ Σάντσεζ, ευρύτερα γνωστού με το ψευδώνυμο «Κάρλος Το Τσακάλι». Ο Κάρλος γεννημένος στη Βενεζουέλα, πέρασε ολόκληρη τη ζωή του σε αυτό που εκείνος αντιλαμβανόταν ως ένοπλη επαναστατική πάλη ιδρύοντας την «Οργάνωση Ένοπλου Αγώνα» η οποία πραγματοποίησε δεκάδες βομβιστικές επιθέσεις και δολοφονίες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το 1994 οι μυστικές υπηρεσίες της Γαλλίας τον συνέλαβαν στο Σουδάν και τον μετέφεραν στο Παρίσι όπου και καταδικάστηκε σε ισόβια για τη δολοφονία δύο Γάλλων πρακτόρων και για τις βομβιστικές επιθέσεις που πραγματοποίησε η ομάδα του στη Γαλλία, ποινή που εκτίει μέχρι σήμερα.

Ο Breguet συμμετείχε και αυτός από πολύ νέος σε ένοπλες ομάδες. Το 1970 συνελήφθη από τις ισραηλινές μυστικές υπηρεσίες, τη Mossad, με την κατηγορία ότι ήταν μέλος του «Λαϊκού Μετώπου για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (PFLP)» και σχεδίαζε χτυπήματα κατά του Ισραήλ, και παρέμεινε στη φυλακή για περίπου οχτώ χρόνια. Αμέσως μετά την αποφυλάκισή του απελάθηκε και βρέθηκε στην Ιταλία εντασσόμενος στη μαρξιστική-λενινιστική ομάδα «Πρώτη Γραμμή (Prima Linea)». Εκεί φημολογείται ότι ήρθε σε επαφή με τον Κάρλος και έγινε μέλος της ομάδας του, της «Οργάνωσης Ένοπλου Αγώνα».

Το 1982, ο Breguet συνελήφθη στο Παρίσι μαζί με τη σύντροφο του Κάρλος, Magdalena Kopp. Αμέσως μετά, ο Κάρλος ηγήθηκε μιας σειράς βομβιστικών επιθέσεων με αίτημα την απελευθέρωσή τους, η οποία τελικά πραγματοποιήθηκε το 1985. Μετά την απελευθέρωσή του, ο Breguet φάνηκε να απομακρύνεται από την ομάδα του Κάρλος, μέχρι και την στιγμή της μυστηριώδους εξαφάνισής του στο πλοίο «Λατώ», λίγο έξω από το λιμάνι της Ηγουμενίτσας, στην Ελλάδα, το 1995.

Ο Δρ. Adrian Hänni, καθηγητής πολιτικής ιστορίας στο Πανεπιστήμιο της Ζυρίχης, δημοσίευσε τον Φεβρουάριο του 2023 ένα νέο βιβλίο που επιχειρεί να ρίξει φως στην υπόθεση. Ο Δρ. Hänni ισχυρίζεται στο βιβλίο του με τίτλο «Terrorist und CIA-Agent: Die unglaubliche Geschichte des Schweizers Bruno Breguet», το οποίο προς το παρόν είναι προσβάσιμο μόνο στα γερμανικά, ότι η CIA χρησιμοποίησε τον Breguet ως πράκτορα με την κωδική ονομασία FDBONUS/1. Ο Δρ. Hänni μας

μίλησε σε συνέντευξη σχετικά με τα έγγραφα που αποδεικνύουν τη στρατολόγηση του Breguet από τη CIA, την εξαφάνισή του, την επιστολή του Carlos προς τον Πρόεδρο Barack Obama και τις όποιες επαφές πιθανόν να είχε ο Breguet με ένοπλες οργανώσεις στην Ελλάδα.

-Πρόσφατα κυκλοφόρησε το βιβλίο σας «Terrorist und CIA-Agent: Die unglaubliche Geschichte des Schweizers Bruno Breguet», στα γερμανικά. Θα υπάρξει μετάφραση στα αγγλικά ή στα ελληνικά;

-Επεξεργάζομαι μια αγγλική και ενδεχομένως και ακόμα μια μετάφραση σε άλλη γλώσσα, αλλά δεν υπάρχει ακόμη τίποτα οριστικό, βρισκόμαστε ακόμη στην περίοδο των διαπραγματεύσεων. Θα ήθελα επίσης μια μετάφραση στα ελληνικά, αλλά προς το παρόν δεν υπάρχει κάτι συγκεκριμένο. Τον Μάρτιο επικοινώνησε μαζί μου μια ελληνική εφημερίδα που ενδιαφερόταν να οργανώσει ενδεχομένως μια ελληνική μετάφραση, αλλά δεν έχω λάβει κάποια απάντηση. Αν κάποιος εκεί έξω ενδιαφέρεται, είμαι σίγουρα ανοιχτός σε μια ελληνική έκδοση.

-Στο βιβλίο σας, υποστηρίζετε ότι ο αγνοούμενος Bruno Breguet, ο υπαρχηγός του Κάρλος, ήταν κατάσκοπος της CIA με μισθό 3.000 δολάρια. Μπορείτε να μας πείτε πώς καταλήξατε σε αυτό το συμπέρασμα;

-Ουσιαστικά, το συμπέρασμα βασίζεται σε μια σειρά επιχειρησιακών εγγράφων της CIA που κατάφερα να βρω στα Εθνικά Αρχεία των ΗΠΑ. Αποτελούν μέρος μιας πολύ μεγαλύτερης δημοσίευσης τέτοιων εγγράφων της CIA που ακολούθησαν τη λεγόμενη Nazi War Crimes Disclosure Act (Νόμος περί Αποκάλυψης Εγκλημάτων Πολέμου των Ναζί). Πρόκειται για έναν νόμο που θεσπίστηκε από την κυβέρνηση Clinton και ανέθεσε στη CIA να αποκαλύψει αρχεία που σχετίζονται με τα ναζιστικά εγκλήματα πολέμου.

Στο πλαίσιο των αποχαρακτηρισμένων εγγράφων που αποκαλύφθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 2000, υπήρχε επίσης ένας φάκελος σχετικά με έναν Ελβετό, τον Φρανσουά Ζενού, ο οποίος ήταν Ναζί και ο οποίος επίσης συνεργάστηκε με άλλους επιφανείς Ναζί κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου αλλά και με πρώην Ναζί μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Συμμετείχε επίσης στη δημοσίευση γραπτώνκαι απομνημονευμάτων πρώην υψηλόβαθμων αξιωματούχων των Ναζί, όπως ο Γιόζεφ Γκέμπελς. Στη συνέχεια, μετά το 1969, αναμείχθηκε με ένοπλες παλαιστινιακές ομάδες. Η CIA τον παρακολουθούσε και οι φάκελοί των παρακολουθήσεων ενέπιπταν στον νόμο περί αποκάλυψης των εγκλημάτων πολέμου των Ναζί. Στο πλαίσιο του φακέλου που δόθηκε στη δημοσιότητα για τον Ζενού, υπάρχουν επιχειρησιακά έγγραφα σχετικά με τη σχέση της CIA με τον Bruno Breguet, επειδή ο Breguet ήταν πολύ κοντά στον Φρανσουά Ζενού. Και οι δύο είχαν επαφές με το Λαϊκό Μέτωπο για την

Απελευθέρωση της Παλαιστίνης (PFLP) για παράδειγμα, και οι δύο αργότερα είχαν επαφές και με τον Carlos και ως εκ τούτου η CIA προσπάθησε επίσης να χρησιμοποιήσει τον Breguet για να κατασκοπεύσει τον Φρανσουά Ζενού και μέσω αυτού τον Carlos. Ως αποτέλεσμα αυτού, υπάρχουν έγγραφα σχετικά με το έργο του Breguet ως πράκτορα της CIA στο φάκελο του Φρανσουά Ζενού.

Ουσιαστικά, ήταν μια σύνδεση τυχαίων συμπτώσεων που μου έδωσαν τη δυνατότητα να ερευνήσω έγγραφα της CIA που αποδεικνύουν τη σχέση μεταξύ της αμερικανικής υπηρεσίας πληροφοριών και του πολύτιμου πράκτορά της Bruno Breguet.

-Είμαστε σίγουροι ότι μιλάμε για τον ίδιο Bruno Breguet ή μήπως πρόκειται για το ψευδώνυμο κάποιου πράκτορα της CIA;

-Όχι, είμαστε σίγουροι. Η CIA χρησιμοποιεί κρυπτογραφημένα ονόματα για τους πράκτορες για να προστατεύει την ταυτότητά τους, αλλά με βάση τις προσωπικές και βιογραφικές πληροφορίες στα αρχεία, καθώς και τα απομνημονεύματα πρώην αξιωματικών της CIA, δεν υπάρχει καμία απολύτως αμφιβολία ότι ο πράκτορας FDBONUS/1 ήταν πράγματι ο Bruno Breguet.

-Τα χρήματα αυτά, 3.000 δολάρια, δεν μοιάζουν λίγα για έναν άνθρωπο με τέτοιο υπόβαθρο ώστε να τον πείσουν να αλλάξει πλευρά;

-Δεν νομίζω ότι τα χρήματα ήταν το μοναδικό κίνητρο για να προδώσει τον Κάρλος και την ομάδα του Κάρλος και κάποιους από τους ανθρώπους με τους οποίους συνεργαζόταν. Νομίζω ότι υπήρχαν πολύ περισσότερα πράγματα στην όλη ιστορία. Δεν το έκανε μόνο για οικονομικά οφέλη- το πόσο μεγάλος παράγοντας ήταν τα χρήματα γι' αυτόν είναι ανοιχτό προς περισσότερη διερεύνηση, διότι δεν έχουμε προσωπικές δηλώσεις του Breguet σχετικά με το γιατί επέλεξε να αλλάξει στρατόπεδο προς τη CIA.

Νομίζω όμως ότι υπήρχαν άλλοι λόγοι που ήταν –τουλάχιστον- εξίσου σημαντικοί με τα χρήματα. Πιθανότατα ο Breguet είχε ήδη βιώσει κάποια εσωτερική απογοήτευση από την ομάδα Carlos. Ζούσε νόμιμα στην Ελβετία, στα τέλη της δεκαετίας του 1980 και στις αρχές της δεκαετίας του 1990, ενώ προφανώς ταξίδευε μερικές φορές στη Συρία, επίσης στην Ελλάδα, αλλά νομίζω ότι από την ασφαλή απόσταση της Ελβετίας αναγνώρισε ότι ο κόσμος στον οποίο λειτουργούσε η ομάδα Carlos είχε αρχίσει να καταρρέει. Πράγμα το οποίο όντως συνέβη τελικά, μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και τις γεωπολιτικές αλλαγές στις αρχές της δεκαετίας του 1990, η ομάδα Κάρλος εκδιώχθηκε από τη Συρία το 1991 και στη συνέχεια διαλύθηκε.

Έτσι, υποθέτω ότι πιθανώς προέβλεψε ή είδε ότι η ομάδα δεν είχε μέλλον. Ως αποτέλεσμα, ίσως

έψαχνε γύρω του για εναλλακτικές λύσεις, ίσως να ένιωθε και τύψεις - αλλά αυτό δεν το ξέρουμε, είναι μια εικασία - ίσως και να συνειδητοποίησε τελικά ότι τα ιδανικά του δεν εξυπηρετούνταν από τον τρόπο με τον οποίο η ομάδα του Κάρλος είχε αρχίσει να λειτουργεί τη δεκαετία του 1980. Ίσως άρχισε να νιώθει τύψεις για κάποιες από αυτές τις τρομοκρατικές επιθέσεις που είχαν ως στόχο πολίτες που δεν είχαν καμία σχέση με την πολιτική, όταν η ομάδα του Κάρλος πργματοποίησε αδιακρίτως επιθέσεις εναντίον πολιτών στη Γαλλία για παράδειγμα, αλλά και στο Δυτικό Βερολίνο. Ίσως άρχισε να αισθάνεται ότι αυτή ήταν η λάθος τακτική, ότι ήταν «ο λάθος τρόπος να πολεμήσουμε». Αυτές είναι εικασίες, αλλά υπάρχουν ενδείξεις στις πηγές ότι άρχισε να απογοητεύεται από τον Κάρλος και το περιβάλλον του.

Έτσι, νομίζω ότι δεν είναι μόνο τα χρήματα που τον παρακίνησαν να αλλάξει στρατόπεδο. Δεν τον οδηγούσαν μόνο τα οικονομικά οφέλη. Το πόσο σημαντικά ήταν τα χρήματα, είναι ένα άλλο ερώτημα. Είναι ένα αξιοπρεπές ποσό, τρεις χιλιάδες δολάρια στις αρχές της δεκαετίας του ’90 θα ήταν προφανώς πολύ περισσότερα χρήματα σήμερα από άποψη αγοραστικής δύναμης. Ήταν ένας αξιοπρεπής μισθός της μεσαίας τάξης, θα έλεγα, λαμβάνοντας υπόψη ότι ήταν αφορολόγητος, φυσικά. Αρκετά χρήματα όμως για να ζήσει μια φυσιολογική ζωή με τη σύντροφό του και τη μικρή του κόρη.

Σε αυτό το σημείο της ζωής του, ήταν στα 40 του στις αρχές της δεκαετίας του ’90, το να έχει ένα είδος σταθερής ζωής με την οικογένειά του μπορεί να ήταν μια ενδιαφέρουσα προοπτική γι’ αυτόν, παρόλο που αυτή η ζωή ίσως δεν ήταν τόσο λαμπερή όσο οι «άγριες» μέρες με τον Κάρλος, και δεν υπήρχαν τα μεγάλα χρηματικά ποσά στο τραπέζι που είχε υποσχεθεί η ομάδα του Κάρλος.

-Τί πιστεύετε για τον Breguet; Είναι ακόμα ζωντανός;

- Έχω μιλήσει με κάποια μέλη της οικογένειάς του και θέλω πραγματικά να αισθάνομαι ότι είναι ζωντανός γιατί ξέρω ότι τουλάχιστον κάποια μέλη της οικογένειας θα ήθελαν να τον ξαναδούν και έχουν πολλές ερωτήσεις που θα ήθελαν να του κάνουν. Έχει δύο παιδιά και πραγματικά θέλει κανείς να τους ευχηθεί ο πατέρας τους να είναι ζωντανός. Ειδικά, όταν βυθιζόμουν στην ιστορία του, ήθελα πραγματικά να είναι ζωντανός, να ξαναεμφανιστεί και να απαντήσει σε όλες τις ερωτήσεις μου. Αλλά δυστυχώς, αν έπρεπε να βάλω ένα στοίχημα, νομίζω ότι έπεσε θύμα μιας δολοφονίας εκδίκησης.

-Πώς όμως ερμηνεύετε την απόφαση του Κάρλος να γράψει στον Πρόεδρο Ομπάμα για βοήθεια στον εντοπισμό του παλιού του συμπολεμιστή 15 χρόνια μετά την εξαφάνισή του;

-Και υπάρχουν ακόμα περισσότερα σε αυτό! Από τη μία πλευρά, υπάρχει αυτή η δημόσια επιστολή του

Κάρλος προς τον Μπαράκ Ομπάμα, την οποία ίσως, θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει, ότι την έγραψε απλώς για να μην ξεχαστεί το όνομα του καθώς βρίσκεται στο κελί της φυλακής του στο Παρίσι. Γράφει λοιπόν αυτή τη μεγαλειώδη επιστολή με την οποία απευθύνει έκκληση στον Ομπάμα να αναζητήσει τον Breguet.

Αλλά έγραψε επίσης μια ιδιωτική επιστολή στον αδελφό του Bruno Breguet, ενώ ήταν ήδη στη φυλακή για λίγο καιρό, λέγοντάς του πόσο πολύ εκτιμούσε τον Bruno, ότι ήταν ένας από τους αγαπημένους του συναγωνιστές και ότι ήταν ήρωας της παλαιστινιακής αντίστασης και όλων των καταπιεσμένων στον κόσμο.

Νομίζω πως αυτή δεν είναι η γλώσσα που θα επέλεγε κανείς αν θεωρούσε ότι ένα άτομο είναι προδότης, οπότε με κάθε τρόπο -και πάλι πρόκειται για ερμηνεία- έχεις την αίσθηση, με βάση τις διαθέσιμες πηγές, ότι ο Carlos στην πραγματικότητα δεν γνώριζε ότι ο Breguet είχε αλλάξει στρατόπεδο και τον είχε προδώσει, ότι μέχρι το τέλος δεν είχε την παραμικρή ιδέα.

-Υπάρχουν ενδείξεις εμπλοκής του Breguet με ελληνικές ένοπλες οργανώσεις; Αρκετά μέλη της οργάνωσης «17 Νοέμβρη» (Παύλος και Θωμάς Σερίφης, Ηρακλής Κωστάρης και άλλοι) κατάγονται από το νομό Θεσπρωτίας, στον οποίο βρίσκεται και το χωριό Πέρδικα, όπου ζούσε τα τελευταία χρόνια πριν την εξαφάνιση του ο Breguet.

Πράγματι! Η CIA έστειλε τον Breguet στην Ελλάδα για να συλλέξει πληροφορίες για τους Έλληνες τρομοκράτες και αυτός παρέδωσε πολύτιμες πληροφορίες, κυρίως για την «17 Νοέμβρη». Αυτό προκύπτει από ένα επιχειρησιακό έγγραφο της CIA που συζητά μια ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της CIA και των ελβετικών μυστικών υπηρεσιών. Δυστυχώς, δεν υπάρχουν πολλά τέτοια έγγραφα της CIA σχετικά με τις δραστηριότητες του Breguet στην Ελλάδα, επειδή αυτό το μέρος της εργασίας του για τη CIA δεν είχε καμία σχέση με τον François Genoud. Ως εκ τούτου, τα έγγραφα αυτά δεν ενσωματώθηκαν στον φάκελο για τον Genoud. Έτσι, πολλές λεπτομέρειες παραμένουν ακόμη άγνωστες.

Γνωρίζουμε όμως μερικά πράγματα. Η ομάδα Carlos είχε δεσμούς με τον Ε.Λ.Α. (Επαναστατικός Λαϊκός Αγώνας) από το πρώτο μισό της δεκαετίας του 1980. Μέλη της ομάδας Κάρλος και του Ε.Λ.Α. είχαν συνεργαστεί σε μια επίθεση εναντίον ενός Σαουδάραβα διπλωμάτη κοντά στην Αθήνα το 1983. Ο Breguet - όταν βγήκε από το κελί του στο Παρίσι το 1985 και επέστρεψε στην ομάδα Carlos - κράτησε κάποιες από αυτές τις διασυνδέσεις.

Γνωρίζουμε επίσης με βεβαιότητα ότι συνελήφθη δύο φορές στην Ελλάδα. Κρατήθηκε για λίγες ημέρες στην Αθήνα στις αρχές της άνοιξης του 1991 και στη συνέχεια συνελήφθη για λίγο ξανά το 1992. Αυτή τη φορά, ήταν στην πραγματικότητα οι άνθρωποι της CIA, οι οποίοι τον έβγαλαν από τη φυλακή. Γενικά, ο Breguet ταξίδευε στην Ελλάδα συχνά. Στο πρώτο μισό της δεκαετίας του 1990

στάλθηκε από τη CIA για συλλογή πληροφοριών, για κατασκοπεία, αλλά δυστυχώς πολλές από τις λεπτομέρειες δεν τις γνωρίζουμε ακόμη και θα ήταν πολύ ενδιαφέρον να εξετάσουμε ποιες ακριβώς ήταν οι διασυνδέσεις του στην Ελλάδα και τι ακριβώς έκανε εκεί, τι είδους πληροφορίες ήταν σε θέση να προωθήσει στη CIA, αν αυτές ήταν σχετικές, αν κάποιες από τις πληροφορίες ήταν πράγματι αξιοποιήσιμες πληροφορίες.

Νομίζω ότι η σύνδεση με την Ελλάδα είναι επίσης ενδιαφέρουσα αν εξετάσουμε την εξαφάνισή του, διότι, όπως είπα προηγουμένως, δεν πιστεύω ότι ο Κάρλος είχε συνειδητοποιήσει ότι είχε προδοθεί από τον Breguet. Νομίζω ότι ένα πολύ πιο ενδιαφέρον στοιχείο για την εξαφάνισή του είναι η Ελλάδα. Εξάλλου, εξαφανίστηκε σε ένα πλοίο προς την Ελλάδα και εθεάθη για τελευταία φορά λίγο πριν το πλοίο φτάσει στην Ηγουμενίτσα. Έτσι, νομίζω ότι αυτό θα ήταν ένα πολύ ενδιαφέρον στοιχείο αν θέλει κανείς να μάθει περισσότερα για την εξαφάνιση του. Ίσως ακριβώς η κατασκοπευτική δράση του στην Ελλάδα και η σύνδεσή του με αριστερές ένοπλες ομάδες να βρίσκονται στο επίκεντρο της εξαφάνισης του.

-Σας ευχαριστούμε για τη συνέντευξη και τα όσα -πολύ ενδιαφέροντα- μας είπατε. Πιθανόν να υπάρξουν πολλά ακόμη πράγματα που θα ακολουθήσουν.

-Ναι, σίγουρα!